

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Ndc/24/2023
Identifikačné číslo spisu: 1522200517
Dátum vydania rozhodnutia: 26.07.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1522200517.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa manžela R. W. Ď., Z., Z. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Hreňovou, Bratislava, Pri Suchom mlyne 50, proti odporkyni manželke W. N. Ď., Z., Z. XX, zastúpenej advokátkou Mgr. Denisou Jánošíkovou, Bratislava, Klincová 35, o návrhu na rozvod manželstva a úpravu pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 11CoP/47/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Trnave s postúpením veci, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením veci Krajským súdom v Bratislave nie je dôvodný.

Na prejednanie a rozhodnutie veci je príslušný Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave postupom podľa § 6 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku predložil vec vedenú na tamom súde pod sp. zn. 11CoP/47/2023 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci Krajským súdom v Bratislave, majúc za to, že vecne a miestne príslušným na prejednanie odvolania je v danom prípade Krajský súd v Bratislave. Poukázal na ustanovenie § 3 ods. 5 písm. b/ Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023, podľa ktorého na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave. Novou právnou úpravou (v rámci tzv. reformy súdnej mapy) však od 1. júna 2023 nedošlo k prechodu výkonu súdnictva medzi krajskými súdmi v prebiehajúcich odvolacích konaniach, pretože zo žiadneho z ustanovení zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov takýto prechod nevyplýva. Krajský súd tiež poukázal na zásadu perpetuatio fori spočívajúcu v trvaní určenej súdnej príslušnosti až do skončenia konania.

2. Podľa § 5 Civilného mimosporového poriadku súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

4. Podľa § 6 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

5. Podľa § 3 ods. 5 písm. b/ Civilného mimosporového poriadku na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

6. Podľa § 396b Civilného mimosporového poriadku konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

7. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 36 ods. 2 Civilného sporového poriadku príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

9. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave príslušný na rozhodnutie o príslušnosti podľa § 6 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením veci nie je dôvodný.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 18. augusta 2022 sp. zn. 22P/12/2022 rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu, schválil rodičovskú dohodu o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil povinnosť platiť výživné na maloleté deti. Voči tomuto rozsudku bolo podané odvolanie a vec bola predložená Krajskému súdu v Bratislave ako súdu odvolaciemu, ktorý vo veci nerozhodol a po 1. júni 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave ako súdu funkčne a kauzálnu príslušnému.

11. Ustanovenie § 396b Civilného mimosporového poriadku predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

12. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natolko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (porov. Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, 1064 - 1072 s.).

13. Ustanovenie § 396b Civilného mimosporového poriadku je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

14. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 34 Civilného sporového poriadku v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 3 ods. 5 písm. b/ Civilného mimosporového poriadku funkčne príslušný Krajský súd v Trnave a súčasne § 396b Civilného mimosporového poriadku ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je na konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

16. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je v súlade i s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75 až 77), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a/ C. m. p. a poukázal i na ust. § 396b C. m. p. Keďže ústavný súd vrátil vec na nové rozhodnutie o odvolaní, vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (pozn. v danej veci išlo o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici).

17. Najvyšší súd poukazuje aj na zachovanie plynulosti, rýchlosti konania a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy s požiadavkou na špecializáciu sudcov rozhodujúcich jednotlivé agendy.

18. Pre úplnosť sa uvádza, že týmto nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ani k porušeniu základnej procesnoprávnej zásady tzv. perpetuatio fori, spočívajúcej v trvaní príslušnosti.

19. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením veci Krajským súdom v Bratislave nie je dôvodný a na prejednanie a rozhodnutie veci je príslušný Krajský súd v Trnave.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.